

"FARUS"

REVISTA ANUAL D'EL FAR D'EMPORDA

Any 5 - número 5 - novembre del 1981

Edita "Grup de Joves"

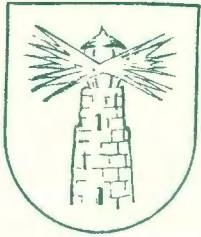

**CAIXA D'ESTALVIS
PROVINCIAL
DE GIRONA**

ESTEM ARRELATS

« Farus »

Director:

Josep Me Company

Redactors i col.laboradors:

Francesc Carbonell
Josep Coll Hospital
Teresa Coll Hospital
Pere Coll Sala
Fina Company
Fina Farraró
Marta Ferrés
Marisa Moradell
Aurora Pérez
Jordi Picañol
Marina Pujolàs
Jaume Roviras
Lourdes Roviras
Roser Salip
Pere Valent

Fotografia:

Josep Oliva

Edita:

"Grup de Joves"
Casa de la Vila
EL FAR D'EMPORDA

SALUTACIO

Encara havien de començar els actes de la Festa Major de 1980, quan el nostre bon amic i anome nat periodista l'Emili Casademont i Comas, dintre el seu espai radiofònic "Del Pirineu estant", i en l'emissió del dia 13-11-80, llençava per les ones de Ràdio Olot una proclama de la nostra Festa Major i una crítica molt afalagadora d'aquesta nostra revista anual, sota el títol de "FARUS. La gran revista d'un petit poble", encoratjant-nos a seguir en el camí ascendent de la nostra tasca. Fôu una injecció de moral que no esperavem i que li agraïm de debó.

Certament que cada vegada es presenten més problemes per a les petites publicacions com la nostra, especialment de caire econòmic. Però l'estímul moral de persones com l'Emili i el suport econòmic d'altres que no s'han fet pregar davant la nostra petició, fan possible que aquest recull de valors espirituals del nostre poble no minvi ni en contingut ni en qualitat, ans bé es referma any darrera any, i cada vegada són més els qui s'atreveixen a manifestar publicament el que tenen dintre seu. Llegint aquestes pàgines ho podreu comprovar.

Des d'aquest portantveu vull donar les gràcies publicament a tots aquells que ens ajuden, ja sigui com a col.laboradors literaris, o bé mitjançant el seu patrocini econòmic, o simplement donant-nos el coratge moral necessari per a seguir treballant cada vegada més i millor.

Bona Festa Major 1981!

J. M. Company

SUMARI

Pàgina

-	PORTADA	Josep Oliva
1	SALUTACIO	J.M.Company
2	SUMARI	
3	RECORDANT LA FESTA MAJOR 1980	J.M.Company
4	POESIA	J.Coll H./Fina Farraró/P.Valent
5	Protagonista: L'Hereu d'El Far	Marina Pujolàs
7	Protagonista: La Pubilla d'El Far	Marina Pujolàs
8	Fotografies de la Festa Major 1980	Josep Oliva
9	Als pagesos	Fina Company
9	Moviment demogràfic	Pere Valent/Francesc Carbonell
11	Història del Mas	J.M.Company
15	Quin fàstic de vida...!	Josep Coll H.
16	Records de l'ahir	Jaume Roviras
17	L'oli tòxic	Pere Valent/Teresa Coll
19	El Far't de riure	J.M.Company
21	Programa d'actes de la Festa Major 1981 d'El Far d'Empordà	
22	El Far d'Empordà, del 1931 al 1936	Marta Ferrés/Marisa Moradell
27	Es com un arbre / En un temps llunyà	Josep Coll H.
28	Parlem amb... Les nostres mestres	J.M.Company
31	Resposta	Pere Valent
33	La cita	Josep Coll H.
35	Donzella de tardor	Lourdes Roviras
36	Fotografies de l'Homenatge a la Vellesa	Josep Oliva
37	Històries de joventut	Pere Valent
39	Passatemp	Jordi Picañol/Marina Pujolàs
40	Al "Grup de Joves"	Pere Coll Sala
40	Solucions als passatemp	

Recordant

la

FESTA MAJOR 1980

Els dies 15 i 16 de novembre de 1980 tinguérem l'ocasió de gaudir d'una nova edició de la Festa Major d'El Far d'Empordà, la quarta des de la formació del "Grup de Joves".

En aquesta ocasió el nostre Ajuntament va tenir l'encert de complementar els diferents actes amb la previa inauguració de la retolació de tots els carrers del nostre poble, feta en català i mitjançant unes plaques on hi figura gravat el nostre escut, per a un millor coneixement de la pròpia identitat.

També hem d'elogiar l'aparició en aquestes dates del nº 2 de la publicació "Els Apòstols", a cura de Mossèn Jaume i la mainada de la Parròquia, reflexant les seves activitats i les seves inquietuts.

El dissabte al matí començaren els actes amb l'habitual concurs de dibuix infantil, del qual va obtenir el primer premi l'Eduardo Sánchez, el segon en Sergi Moradell i el tercer la Susanna Sala; a continuació es va celebrar un concurs de jocs de cucanya en el pati de les escoles. D'ambdós actes hem d'esmentar i lamentar la poca participació de la mainada, que no té explicació, i que perjudica la moral i la voluntat que hi posen les noies del Grup de Joves en la seva organització. Esperem que enguany hi hagi una millor col·laboració infantil.

A la tarda es disputà un emocionant partit de futbol, no apte per a malalts cardíacs, entre els casats i els solters del poble, que representava la revanxa anual de les edicions anteriors, en la qual els casats, després d'anar perdent per 0-3 acabaren guanyant per 5-3.

A continuació, el cantant Toni Giménez ens va oferir un festival infantil amb les seves cançons, que tampoc va rebre l'acolliment merescut per part de la nostra quitxalla. Ignorem les causes.

A la nit tinguérem les sardanes i les ballerusques, amenitzades per la ja clàssica Cobla-Orquestra RIVERS, que culminaren a la mitja part amb la democràtica i popular elecció de les nostres pubilles per part del públic assistent, i que donà el següent resultat:

Pubilla d'El Far d'Empordà 1980-81	Lourdes Roviras
" de Festes.	Marta Ferrés
" del Grup de Joves.	Marisa Moradell

essent elegides com a Dames d'Honor la Fina Farraró, Lourdes Ferrés, Brígida Ortega i Paqui Cabrera.

A continuació, una maliciosa jugada de les noies elfarenques acabà amb l'elecció de l'Hereu d'El Far d'Empordà, després d'un elegant "pase" dels models mascles per l'escenari, títol que va recaure en la persona de'n Josep Oliva. La Pubilla i l'Hereu van obrir el ball de la segona part.

El diumenge, amb un temps esplèndid, continuaren els actes amb un ofici solemne en honor del nostre Patró Sant Martí, sardanes al matí i a la tarda i ball de vetlla per la cobla-orquestra Rivers. A la mitja part l'il·lusionista local Agapito Garcia ens féu unes demostracions força acurades d'aquest art sempre sorprenent de la màgia.

Amb un castell de focs d'artifici i una traca final des de dalt del campanar de l'Església donàrem per finalitzats els actes d'aquesta festa Major 1980, una festa que ja tenim en el record ●

J. M. Company

Capvespre de tardor

Surts de l'aigua completament nua
El sol es pon al teu darrera
fent de tu una silueta fosca
que retorna a la platja que t'espera;
deixes enrera un reguitzell de gotes d'aigua
que es fonen com cera calenta
i a la sorra com a la meva vida
hi vas deixant les teves petjades
profundes, nítides i clares.
Et seus al meu costat i em somrius
i parlem de tot: del Mar i del Cel,
de la Lluna i del Sol,
de la Nit i de la Foscor; i parlem de tot:
de la Vida i de la Mort.
I cridem, saltem i cantem;
i ens fem pessigolles i riem;
i ens estimem com si fos l'última vegada;
i parlem de tot...
Llavors ens aixequem, ens vestim
i tot espolsant la sorra del damunt
anem marxant carretera avall
ventajats per l'aire fresc
d'un trist capvespre qualsevol.

Setembre del 81
J. COLL H.

Tinc...

Ansies de viure intensament
Ansies de córrer la cortina negra dels meus ulls
per a cegar-me de la llum esperançadora.
Ansies d'ésser feliç, riure plenament i no saber
mai més què és una llàgrima dolorosa.
Ansies de córrer fins l'infinit
i no sentir els lligams que ens detenen.
Ansies de parlar de tot, sense límit ni vergonya.
Ansies de sentir al meu costat simplement un amic
Ansies de veure un infant mirar la vida
sense témer a res.
Ansies de no sentir mai més por.
Ansies de sentir les petites coses, com efectes
imprescindibles per a viure tota una vida.

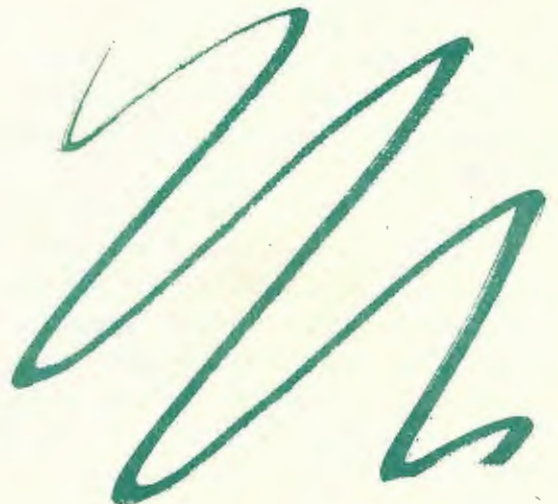
Fina Farraró.

Tant com el cos m'has omplert el cervell
i amb altres ulls que no pas aquests ulls
per sempre et veig, te'm representes, ets.

Tu em pots deixar, anar-te'n
jo sempre et tindrè en el moment millor
car he sabut assumir-te
i ja ets en mi més que no ets en realitat
i tu esdevens sols una copia
per uns mitjans que desconec
L'original és en mi per sempre.

Pere Valent.

Protagonista:

L'HEREU

Una novetat en la festa passada fou l'elecció de l'Hereu del poble, fet que va tenir gran acceptació per la originalitat de l'aconteixement.

L'afortunat va ésser en Josep Oliva (el noi de les fotos), de tots conegut. Vejam què ens diu aquest xicot:

JOSEP, QUE ET VA SEMBLAR L'ACUDIT DE LES JOVES DEL POBLE?. - Que va estar molt bé, ja que en una capital com El Far convenia un acte d'aquesta envergadura Endavant, noies!

QUANTES LLAGRIMES VESSADES PER L'EMOCIO? - Moltíssimes. En aquell moment el meu cor s'inundà tant com el Manol en una riuada.

SEGUR QUE EN EL MOMENT DE L'ELECCIO DEVIES ESTAR BEN NERVIOS, EH? EXPLICANS-HO. TREMOLAVES? - Més que nerviós, emocionadíssima en un moment tan trascendental de la meua vida. Tremolava com una fulla d'arbre.

UN COP TRIAT, QUE VARES PENSAR RESPECTE ALS ALTRES?: "APA, FOTEU-VOS, QUE JO SOC EL MES MACO", O BE "HO SENTO COMPANYS, MES US HO MEREIXIEU VOSALTRES"? Vaig pensar "Apa, foteu-vos, que jo sóc el més "guapo", encara que en el fons pensava... "pare, si pot ésser, que no em toqui portar aquesta creu..."

EN QUE CREUS QUE ES VA FIXAR EL JURAT EN EL MOMENT DE TRIAR-TE? - En diverses coses. Per exemple, en el noi que més bé sabia fer el dinar i la feina de la casa, el que portava més ben cosits els botons, i un llarg etcètera que fan les qualitats de l'hereu català, perquè d'hereus n'hi ha molts, però com els d'El Far... cap!

I ARA LES PREGUNTES QUE TOTHOM VOL SABER. LES INEDITES: QUIN ES EL TEU HOBBY? - Cuidar cargols de carreres i cucs de seda.

ETS AFICCIONAT A LA POLITICA? I A L'ESPORT? - Respecte a la política crec "...que todo está atado y bien atado..." i que costarà molt de desfer-ho. Pel que fa a l'esport, et diré que fa poc m'han fet president dels panxuts de l'Alt Empordà.

SI T'HAGUESSIS DE CRITICAR, QUE DIRIES? - Que als matins se m'enganxen molt els llençols.

I SI T'HAGUESSIS DE LLOAR? - No sé; que opini el públic, que en definitiva és qui m'ha triat.

DARRERA PREGUNTA: QUE ACONSELLES ALS NOIS QUE AQUEST ANY (TANT VOLUNTARIAMENT) ES PRESENTARAN PER HEREU? - Li aconsellaria que sabés portar amb molta dignitat i amb el cap ben alt aquesta merescuda banda, i sobretot, que deixi ben enlairat el poble d'El Far.

QUELCOM MES A DIR? - Sí. Per acabar els diré que les meves mides són: 1,92 m.de llargada; un tonelatge de 96 kgs; cabells morenos; ulls marrons; 80 cm de cadera, solter i ... amb compromís.

Moltes mercès, Així és el "chico guapo del año". Ben triat, veritat? Ara només cal preguntar-se qui serà el proper. L'elecció promet ésser molt difícil amb les flors que tenim al nostre poble. Sort a tots i que guanyi el més maco i ben plantat.

.-.-.-.-.-

Nota de la redacció.- Les interessades podeu adreçar-vos al Club de Fans de l'Hereu d'El Far. Carrer de Baix, 5. Tel: 506827 (en hores de cuinar).

MARINA PUJOLAS

fotografia OLIVA

**bateigs comunions revelats carnets
reproduccions catàlegs**

Especialitat en reportatges de noces i foto infantil

Venda i assessorament de material foto-cine

c/. Oliva, 4 - Tel. 50 65 63

FIGUERES (Girona)

electrotècnica —————★

★————— **estels**

Ricard Arnall i Jaume Parrot

reparació i instal.lació de tv.
ràdio, antenes i sonorització

c/. Abat Rigau, n.º 18
Telèfon 50 81 96

VILABERTRAN

Protagonista:

LA PUBILLA

Com cada any, durant el ball de la Festa passada s'estrià la Pubilla d'El Far. Aquesta vegada la sort la tingué Lourdes Rovira Pagès, de 17 anys, nada a El Far i que actualment estudia C.O.U.

LOURDES, PENSES SEGUIR ESTUDIANT? - Sí. Vull continuar. M'inclino pels idiomes, però tinc els meus dubtes, ja que la situació per a estudiar carrera és denigrant.

QUE PENSES DEL GRUP DE JOVES COM A COMPONENT DEL MATEIX? - Em sento orgullosa de formar-ne part, ja que s'ha aconseguit fer reviure tradicions que ja creiem perdudes.

COM DEFINIRIES EL TEU CARACTER? - De cara als altres em considero tancada, tímida, tot i que crec que he millorat moltíssim; i tinc intenció de millorar molt més. Si no estic entre persones que s'avinguin a la meva manera d'ésser, penso que no m'accepten i em sento desplaçada.

CONSIDERES UN EXIT EL QUE T'ESTRIESSIN PUBILLA? - Sabia que havia de tocar a alguna. Em va sorprendre ésser jo, però no ho considero un èxit.

ET VA SEMBLAR CORRECTE EL SISTEMA D'ELECCIO DE LES PUBILLES? - Aquest any em va semblar més encertat, en comparació dels altres anys, ja que hi va participar el poble. Els altres anys es feia per edats.

A L'HORA DE REPRESENTAR AL POBLE D'EL FAR A FIGUERES, COM ET VARES PREPARAR I COM VARES REACCIONAR? - El preparar-se porta força despeses: comprar sabates, bolso, vestit... però tampoc no res de l'altre món. Pel que fa a la reacció, molt nerviosa; tenia por de no estar a la mateixa altura de les altres noies, però en pensar que elles podien pensar el mateix que jo ja em vaig calmar un xic. Ho havia agafat a la tremenda!

REGALS QUE VARES TENIR? - Força bons. Però serà una sorpresa...

QUE ET VA SEMBLAR L'ELECCIO DE L'HEREU? - Molt bona idea. Així no poden dir que els discriminem.

UNA RECOMANACIO A LA NOVA PUBILLA.- Molta serenitat, no res de l'altre món, i farà moltes amistats.

Aquesta és la Pubilla d'El Far 1980-81.
Felicitats Lourdes!

FESTA MAJOR 1980

L'Hereu i la Pubilla

NADAL 1980

Home que al sol et lledes
com la boira matinera,
que tens el rostre llaurat
pel sol que bat la teva era.

Home de mirada clara
mirall del cel que tant mires
perquè d'ell depèn la paga
a l'esforç de tes collites.

Home que la neu i el gebre
sense planys has suportat
i se t'ha emportat els somnis
la tramuntana al seu pas.

Home d'esquena torçada
per la lluita de tants anys
d'ossos entumits de pluja
i braços cansats d'afanys.

A tu rendeixo homenatge
i per a tu algo la veu
perquè ets tot un personatge
i el teu esforç no té preu.

(Amb gran carinyo per tots els pagesos
especialment a Josep Jofre i Salvador
Company)

FINA COMPANYY

Moviment demogràfic

En el transcurs d'aquest any, al poble d'El Far d'Empordà hi ha hagut el següent moviment demogràfic:

DEFUNCIONS

En Manuel Romero Jiménez, natural de Villanueva de Algaida (Málaga) 13-1-81
En Jaume Masdevall Bramón, natural de Canet d'Adri. Morí el 31-1-81. 72 anys
En Narciso Simón Arnau. Natural de Cistella. Morí el 23-6-81 a 79 anys.

NAIXEMENTS

David Arnall Casas, nascut el 10-2-81, fill de Josep Arnall Saguer i Maria Lluïsa Casas Pagès.
Mónica Reyes Blanco, nascuda el 15-8-81, filla de Rafael Reyes Pastor i de Josefa Blanco González

MATRIMONIS

Manuel-José Ramírez Morais amb Ana-Maria Luna Frutos, el 27-6-81
Rafael Cabrera Delgado amb Rosa-Juana Montsech Luna, el 27-6-81

P. Valent - F. Carbonell

TALLER
REPARACIO DE VEHICLES

EUDALD

FERRES

Carretera de Figueres a La Bisbal
Carrer Colom, 57

SIURANA D'EMPORDÀ
EL FAR D'EMPORDÀ

Telèfon - 50 60 72

CARNISSERIA FRANCESC MORET

Antiga Carnisseria Gardella - Besalú, 5 - Tel 50 24 03 - FIGUERES

CARNISSERIA GALERIES TALAIA

Mossèn Cinto Verdaguer :-: Tel. 50 67 15

Història *del* **M** **S**

Hem de cercar els orígens remots del MAS català en la "villa" romana, considerada ja com una unitat agrària o explotació que havia d'ésser suficient pel manteniment dels seus propietaris i conreadors, amb les respectives famílies i els servidors. Aquestes es van implantar en les zones més romanitzades de la Catalunya oriental. Es degut a això que hi ha tantes poblacions que tenen el seu nom encapçalat pels nominatius "vila", "Vilar" i "vilo". N'hi ha un centenar en tot Catalunya, de les quals a les comarques de Girona en corresponen ja unes quaranta, i més de vint a l'Alt Empordà (Vilabertran, Vilacolum, Vilamacolum, Vilademat, Viladasens, Vilamaniscle, Vilamalla, Vilarnadal, Vila-robau, Vilartolí, Vila-sacra, Vilademuls, Vilademires, Vilamorell, Vilafant, Vilanant, Vila Joan, Vila Juiga, Vilatenim, Vilaür, Vilanova de la Muga, Vilarig, els Vilars etc..). Entre els romans ja hi havia tota una reglamentació d'on s'havia d'establir una "villa", com s'havia d'edificar i distribuir les seves parts. Ens ho diu Marc Terenci Varró a "Rerum rusticarum":

El MAS feudal fou el successor d'aquestes "villa", però amb unes característiques pròpies, ben diferenciades d'aquestes. De la mateixa manera, el mas és una unitat d'explotació i cultiu, definit com la terra d'extensió necessària pel treball anual de dos bous en les operacions temporeres de llaurar ("mansus, fundus dicitur qui duobus bobus ad laborandum sufficit"), al mig del qual hi ha una casa per a residència contínua del colon i la seva família. Es diu també que ha de tenir dotze "jovades". Una jovada és la part de terra que un parell de bou pot llaurar en un dia.

L'etimologia de la paraula MAS és la següent: MAS ve de la paraula llatina "mansus", i aquesta del verb "manendo", que significa romandre, amb sentit d'adscripció del pagès que hi viu a la terra que treballa, i de la que no en pot marxar lliurement. És el que s'anomena adscripció a la gleba.

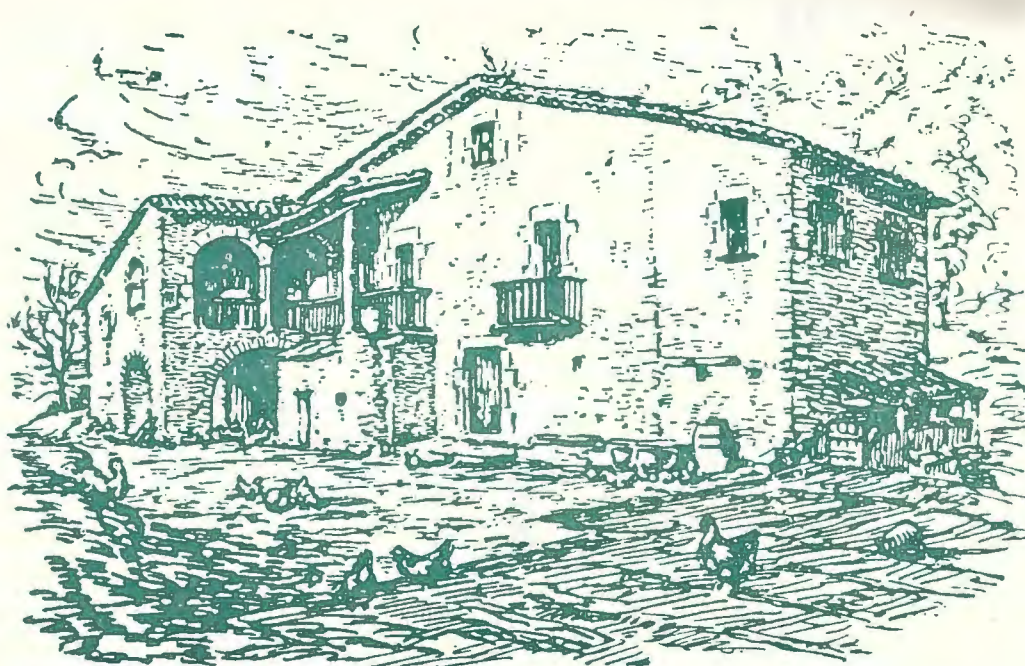
El MAS català es va originar durant l'Alta Edat Mitjana (a partir dels segles IX i X) a les comarques del Pre-Pirineu i la Serralada Transversal (Solsonès, Berguedà, Osona, Ripollès i Garrotxa), degut a que els grans propietaris feudals, per necessitats econòmiques i demogràfiques hagueren d'explotar al màxim les seves terres i dividir-les en masos. Al segle XI s'estableixen definitivament ja.

Una institució que contribuï notablement a la seva aparició fou l'anomenada "aprisió", que serví de base per a regular l'establiment dels primers masos en temps de la reconquesta. L'aprisió era la concessió legal d'una terra erma reconquerida, amb l'obligació de rompre-la i conrear-la. Les terres no ocupades ni treballades formaven part del patrimoni fiscal. El sobirà (rei) les lliurava als comtes per a administrar-les, essent compensats amb un terç dels beneficis. El comte investia del domini de les terres als soldats repatriats mitjançant un prescrit reial de concessió, i els en fixava els límits. L'adjudicatari, ajudat pels seus familiars i pels serfs que tenia, posava el predi en explotació. A vegades aquests encara dividien en peces o parcel·les aquestes terres i les concedien a famílies de classe inferior dintre la llarga escala social feudal, perquè les conreessin pel seu compte. Més endavant aquesta institució va passar per moltes vicissituds, degut a les enveges, interessos i males arts dels magnats. Durant l'època feudal, quan ja havien aparegut els masos, el sistema jurídic-social que va regular la seva existència fou la remença.

Al principi els masos s'establiren en llocs elevats a la muntanya mitjana (fins a 1.500 m.) i eren regentats per una família sola, que hi treballava

i en vivia exclusivament, en règim d'autarquia, cosa que exigia pluralitat de cultius i edificacions. Constava de quatre parts: el bosc, el pasturatges, camps de conreu i edificacions. El bosc era en el sector més desnivellat; als seus marges hi havia els camps de pastura pel bestiar i a la part més baixa i plana hi havia els camps de

conreu, amb diversitat de cultius (cereals, olivet, vinya i hort amb fruiters). En aquest sector s'hi disposaven també les edificacions, ben separades del bosc. Els camps més immediats a la casa reberen noms particulars com "quintà", "quintana" (espai desbrossat entre la casa i el bosc) o "coromina" (camp tancat, clos).

A partir del segle XIII alguns masos són dividits en unitats d'explotació independent més reduïdes. Així tenim la "borda", amb una extensió de la meitat del mas i que podia tenir edificacions pròpies, i la "perxada" equivalent a la quarta part del mas.

En el comtat d'Empúries, al voltant de Castelló, davant l'expansió de la ramaderia es varen aprofitar els terrenys dels aiguamolls dessecats per a ampliar els sectors de pastura, apareguent els "cortals" o masos ramaders.

A partir del segle XV el mas es va extenent més generalment per altres sectors fora de la Catalunya humida.

Paral·lelament apareix com a mesura d'extensió la "vessana", que es defineix com la terra que un parell de bous llaura en mig dia. Vessana vé del verb *verto*, que vol dir llaurar la terra.

Quant a l'aspecte arquitectònic del MAS, referit doncs a la part edificada, presenta unes característiques generals comunes, amb trets diferencials per a cada regió, segons els materials disponibles, clima i tipus d'explotació. El model més generalitzat està construït amb pedra i calç i té una estructura de tres cossos paral·lels, dels quals el central és més ample que els altres dos i consta com a mínim d'una planta baixa i un pis; la planta té forma de quadrat o rectangle i la façana principal està encarada a migdia, amb tendència cap a sol ixent.

A les comarques del N.E. com l'Empordà, presenten un ordre i un estil original i propi. Solen estar emplaçats en un lloc mig elevat. A la casa propiament dita, que té tres plantes, hi trobem les estances destinades a l'habitatge a la principal (alcoves, cuina i sala); al pis superior hi ha el graner, mentre que la part baixa és d'usos diversos (corts, celler, trull, rebost, forn, etc.); generalment, formant un cos a part, hi trobem els corrals, les corts, galliner i es tables pel bestiar, un porxo per a posar-hi les eines de llavor i els carros, i al davant l'era pel batre; també hi ha una font o cisterna per a proveïr d'aigua la casa i el bestiar. En els més antics hi ha fins i tot un lloc per a recollir captaires o vianants desconeguts, que cercaven hospitalitat dels pagesos.

Generalment les edificacions estan disposades de manera que puguin servir de domicili i fortalesa. Concretament a l'Empordà i Costa Brava, cap el segle XVI i XVII la pirateria i el bandolerisme obligaren a la fortificació dels masos.

Així, són característiques les torres adossades en un angle de la casa (a vegades separades uns metres) i altres elements defensius, com garites, merlet i espitlleres, que complementaven les grans torres rodones o carrades (talaies) edificades en els cims i a l'entrada de les cales, amb la missió d'advertir a la població, mitjançant fogueres, de la presència d'invasors. En les torres del mas es defensaven els pagesos de la primera escomesa, mentre esperaven l'ajut del poble o vila més propera, que reclamaven per mitjà d'un corn. Generalment a la torre s'hi entrava per una porta oberta a l'alçada del primer pis, i en comunicació amb la casa per mitjà d'una fusta llevadissa. Dintre la mateixa hi havia més d'un pis, amb escales de fusta entre l'un i l'altre, que es podien retirar per a fer més fàcil la seva defensa. Per a construir aquestes torres es necessitava el permís del batlle.

Una característica curiosa dels antics masos la trobem en els llorens i xiprers que es plantaven vora les parets de les cases. El llorer es considerava un arbre sagrat, doncs es creia que protegia dels llampecs i dels malefics. El xiprer es plantava quan neixia una filla. Sobretot a l'Empordà té una funció defensora dels camps exposats al vent. Més tard passà a ésser considerat un arbre funerari.

Cal aclarir alguns conceptes. Els mots **MAS**, **MASIA** i **MANSADA** són sinònims, si bé **masia** és referit preferentment a l'aspecte arquitectònic. Les primeres edificacions del mas foren de fusta de baixa qualitat, i rebren el nom de "tugurium". Un lleuger pas endavant el representen la "cabana" i la "cabanella", rudimentaria habitació feta de pedra. Les cases de camp més riques i grans que els masos vulgars prengueren formes i dimensions de mansió senyorial, rebent els noms de "sala", "palau", "palol" i "palou". El concepte "casa" fou emprat per a referir-se al llinatge d'una família (ex. la Casa Arimany, la casa Vilamarí, etc..)

De l'arrel **MAS** s'han format els cognoms Massot, Massanet, Masegur, Massaguer, Masoliver, Masolivers, Massaller, Masgrau, Masgran, Masdemont, Masdevall, Maseras, Mascort, Maspoch... i de les seves parts Bordes, Quintana, Corromines i Corominola.

Els masos més antics de les nostres contrades són els següents: mas Cortals a Montiró, la Gallinera a Castelló d'Empúries, mas Coll a Roses, Fortianell i Mas Andorra a Fortià, mas Oliveta a Darnius, Nou viles de Quir a Rabós, mas Olives i Falgars a Lledó, can Viader a Parets, i els castells de Vilarig i Vilajoan.

**alçats
arbonell**

**sabates
especials
per a**

Plantilles ortopèdiques (home, dona, nen)

SERVEI DE REPARACIÓ

SABATES A MIDA

c/ RUTLLA, 33
OLIVA, 31

FIGUERES

Telèfon 50 54 29

L'ambient juvenil es diu...

BRESTON
parc

L'ambient estudiantil es diu...

BRESTON
parc

BRESTON
parc

Un ambient per a sentir-s'hi bé

Ronda Rector Aroles, 8
Telèfon 50 10 74

FIGUERES

Quin fàstic de vida... !

... escrigué ell sobre el tros de paper que feien servir per anotar les jugades aconseguides cada un d'ells dos en la llarga partida d'escacs, que ja durava tres dies; ho escrigué amb lletres grosses perquè ella ho pogués veure, i ell no haver de parlar; es trobava ensopit i enfonsat dins el sofà, incapaç d'obrir els llavis (ho considerava un esforç excessiu i innecessari).

Llavors agafaren l'entrepà prefabricat dins bosses de plàstic hermètiques, que venien en qualsevol bar d'un carrer qualsevol, i començaren a mastegar sense trobar-hi cap gust que identificués el que menjaven. També obriren unes llaunes de cervesa, que una vegada ingerides passaren a engrandir l'espessa alfombra de llaunes i ampolles que s'havia format sota la taula. De sobte, guanyant a la tossuda força de gravetat, i no sense haver-ho intentat altres vegades, ella logrà llevar-se del seient i aconseguí d'apretar un botó, que posà en funcionament l'aparell de televisió; i després de veure el telediari, els himnes, les banderes.. s'adormiren gairebé per força, alhora que a la pantalla hi apareixia una diminuta pluja constant i multicolor, una pluja llarga, eterna...

Cinc hores després, ja de matinada, ell fou despertat per un remor de llaunes, originada sens dubte per un moviment bruscat i involuntari del seu peu; aixecà el cap i amb un esforç intentà d'alçar-se per apagar el televisor, però tenia son, tanta son...

Passà un dia i una nit abans de que es tornessin a despertar (aquest cop es despertaren tots dos); el primer que veieren quan alçaren la vista fou la pantalla del televisor; els semblà immensa, immensa i misteriosa. La diminuta pluja televisiva els aïllà del món que els envoltava, i incapaços d'apartar els ulls d'aquells punts insignificants d'atracció, però que en haver-n'hi milers i milers d'ells esdevien una força incompatible d'hipnotisme, foren obligats a aclucarlos de nou i a enfonsar-se dins un somni que no admitia sensacions foranes.

També és cert que es tornaren a despertar moltes vegades, però l'esforç per a alliberar-se d'aquella força hipnòtica i estranya sempre fou estèril; davant aquella mena de caixa màgica ells esdevien éssers indefensos i sense cap voluntat.

Tres mesos més tard, uns treballadors de la companyia elèctrica tallaren el subministre elèctric d'aquella casa, per manca de pagament. La pantalla de l'aparell quedà cega, la llarga i eterna pluja diminuta arribà a la seva fi. Al cap de dues hores es despertaven tots dos, tement i esperant ésser altra vegada captivats per aquella força hipnòtica. Passaren cinc minuts, deu, quinze... i una sensació de llibertat absoluta s'apropià d'ells per primera vegada durant molts anys; es sentien lliures, completament lliures i sense influències de cap mena; per a ells, la civilització materialista i tòxica quedava enrera, i ja se'n guardarien bé prou de tornar a tenir relacions amb ella.

Agost del 1981

J. COLL H.

Records de l'ahir

Un dia en ficar-me al llit
i ja havent dit la bona nit
em poso a rumiar i pensar
el que era El Far d'Empordà.

Dels meus temps tots els companys
que estem molt igual d'anys
ja hem acomiadat amb promptitut
a la nostra joventut.

La cigonya ens presentà
en una centúria dolenta:
entre mili, guerra i gana
és el que més ens va donar.

Amb molt treball i el patir
per poder arribar fins aquí
i si alguna cosa hem arraconat
és perquè hem estalviat.

Encara me'n recordo de l'era
de can Peret de'n Panera
que tots corriem per anar-hi
de seguida sortint del rosari.

I sempre portavem pensat
per a fer algun disbarat;
no és que hi hagués mala intenció
perquè tot era pau i unió.

Amb en Camilo Crusques
feiem el joc de trobes i em busques
i si ens barallavem primer
ell era l'home que posava la pau
i el bé.

Tampoc hi faltava en Pepet Xec
ni en Joanet de'n Passec
quan anavem cada festa
a banyar al Manol sense protesta.

Tots aquests anomenats
ja som dintre les edats
dels seixanta ben passats
i tan ràpid que ni ens n'hem adonat.

Però ja tenim fills i fillols
el fruit dels nostres rebrols
que és el que ens dona vivesa
per a disfrutar nostra vellesa.

Amics, si en alguna cosa he estat ^{vio}lent
no ho he fet amb mal intent
perquè tan mainada em sentia
que semblà que de l'escola sortia.

I amb afecte i el meu amor
us desitjo de tot cor
que feu força anys de vida
que és el que més ens convida.

Adéu, amics d'El Far d'Empordà
i amb un fort encaix de ma
s'acomiaada entusiasmat
el mateix Met de'n Manac.

JAUME ROVIRAS

COMERCIAL

Pere Bahi Pagès

DISTRIBUIDOR Zeltia Agraria S.A.

Agroquímica i jardineria

Carrer Nou, 125

tf. 50 42 86

figueres

L'OLI TOXIC

*****

.....La conversa tot de cop va derivar a l'assumpte de l'oli tòxic, la neumonia atípica i les diverses alteracions en els aliments. Vaig aprofitar l'ocasió de estar parlant amb la Tresa, enfermera que treballa a l'Hospital de Figueres, per saber que pensaven els metges de l'assumpte.

- Mira Pere, que de l'oli no s'ha mort ningú.

- Caram! Jo també ho penso, però no tinc cap base ferma per afirmar-ho. Que en saps alguna cosa de cert?

- Home es una opinió meua, jo tampoc sé res del cert, però he vist que els metges de Catalunya, en general coincideixen en que l'oli no es el causant dels estranys símptomes que presenten els malalts. Aixó també ho pensen els metges del meu Hospital, i crec que tothom s'ho pensa també, o al menys ningú n'està convençut del tot. I no dic que l'oli no sigui dolent...

- D'acord amb aixó. Evidenment d'oli adulterat n'hi ha i molt, però d'aixó a que hi hagi un oli mortal...

- Sí, n'hi ha un tros. Pensa que l'oli no es beu com la Coca Cola, s'utilitza en quantitats petites relativament, podriem dir que una gota hauria de ser mortal. L'oli hauria de tenir un element molt verinós, i encara no l'han trobat.

- Deien moltes coses. Que si un compost químic, que un compost industrial. No s'hi aclaren, ja saben el que fan?

- Sí home. Es el que et dic, si no han trobat res es que no hies. Aquesta gent son persones preparades, treballen en equip, no els passa res per alt, si l'oli tingués quelcom d'estrany ja ho sabrien. Per aixó al final deien que era una cosa que hi afegien després, una cosa externa al oli. Si no saben que dir!

- Mmmm. Jo i altres persones crevem que la causa de les morts es una altra, quina no ho sé, però si el cert es que sembla que l'oli no es. Hi ha molts detalls estranys. Per exemple que la epidemia es limití a Madrid i provincies al voltant...

- Si aixó es fonamental. Jo conec una familia que consumeix oli sense marca i están tan frescos. Creus que si anessin a Madrid i prenessin el mateix oli es moririen? Que va! Que té l'oli de Madrid?

-! Jo havia pensat que com a Madrid hi ha la base de Torrejón de Ardoz, i els americans son tan afeccionats a jugar amb virus d'enfermetats estranyes, que no els hagués passat alguna fuga o cosa semblant.

+ Es una possibilitat a tenir en compte. Van fer una conferencia sobre aixó al Hospital, hi havia metges bons, i van parlar d'aquestes coses. I saben el que diuen, tenen revistes especialitzades i informació técnica molt bona.

Lo que passa es que no els deixen parlar.

- Si informació en falta molta. I ganes de aclarir les coses, perquè per mi tot aixó dels musclos, el vi la cara son coses que s'han muntat per que oblidem una mica l'assumpte de l'oli.

- Es que els musclos i tot aixó son una cosa molt diferenta de la neumonia tòxica. Es qüestió de Salut Pública però res més, en canvi lo del oli es més profund, tingues en conte que ja hi ha ara 181 morts.

- Hi ha molta política al mitg. Sempre passa igual, el que conta son els interessos i després passen aquests fets.

- Política tanta que vulguis, es un assumpte polític. Precisament vaig fer un treball i too. Té, llágeix.

I em va donar un escrit que resumit deia així:

" L'enverinament per oli será sobre tot un debat polític més que sanitari. Als ulls de molts metges i funcionaris es trata sezillament d'una lluita entre

les forces polítiques que ocupen el Ministeri.

El problema de la Salut Pública té molta mala sort al Parlament, cada vegada que s'ha de tractar surt alguna cosa que ho impedeix, aixó deixant apart que Sancho Rof sigui o no una calamitat com a ministre.

El que es clar es que la seva gestió desastrosa es repetirà si no es modifiquen les estructures i si no es creen lo suficient dures per resistir els errors del pitjor dels ministres possibles.

El muntatge es el següent. Primer la neumonia tòxica, el síndrome tòxic, l'oli tòxic i ara els musclos tòxics i el vi tòxic i així hasta l'infinit.

Surten del cólera i van a la neumonía atípica. Ja es qüestió de mala sort. Ja no es que no hi hagi prevenció contra aquestes eventualitats, no es que no hi hagi epidemiòlegs es mala sort. Si no no s'enten.

Un dels fets que més sorpren es que es veu que existeix un home, ni més ni menys que amb el càrrec de subdirector general de Control de Salut Pública, i d'aliments. I es increible que un home així, responsable directe de l'estafa administrativa de l'oli encara no ha sigut citat enlloc. Increible. El seu nom Doctor Conty. Ningú el coneixia.

Misteris, misteris de la política.

De totes maneres al citat doctor li preparen ja un fi e important "dossier" i encapçala aquest informe la seva intervenció a la Televisió.

Recodin, aquella desafortunada intervenció en el programa televisiu sobre els estrògens ala carn, amb Garcia de Pablos i Angel Avicena.

Recordan aquest programa es poden explicar moltes coses. Ja parlarem més tard. De moment que Deu ens agafi confessats. "

- Em sembla que aquí més o menys ja ho dius tot. La desorganització dels ministeris es evident. I evident es també que hi ha molt de tema per esbrinar. Pero, i els afectats per la neumonia tòxica? Moriran tots com es deia ultimament?

- No en casos determinats hi ha esperances de curació. I aixó també es tota una historia. Els únics avanços que s'han fet per curar l'enfermetat, s'han lograt a base d'investigar i provar coses amb els pacients, i els metges que ho han fet possible han deixat molt apart l'oli. Uaja que com si no hi fos. Més clar l'aigua!

- El que está clar es que tenim un govern que de clar no en té un pam. No sé si riure o plorar veient aquestes coses.

- Val més que ho deixem estar. Aquí Catalunya per ara estem molt bé, i hem de mirar que els d'allá no vinguin a contaminar aquí.

- Tens tota la raó del mon Tresa! Passem de l'assumppte aquest.. i parlant de contaminació. El Manol está fet una merda noia, avui he passat per.....
.....

Feien petar la xerrada en PERE VALENT I la TRESA COLL

Construccions metàliques

Francesc Valent

reparació de vehicles

Carrer del Centre, 1

TF-50 6005

EL FAR D'EMPORDA

EL FART DE RIURE

Un pobre mendicant va al metge, qui després de reconèixer-lo li diu:

- Vd. tiene paperas
- Co.. cómo quiere Vd. que tenga "pa peras" si no tengo ni "pa pan"!

..--..

Dos nens pregunten:

- Abuelito, de donde vienen los niños?
- De París, hijos míos.

Comenten entre ellos:

- Qué te parece. Se lo contamos o dejamos que muera tonto?

..--..

Un nen està plorant com un desesperat al mig del carrer. Un home s'atura i li pregunta

- Qué te pasa chaval?
- Que he perdido el bolígrafo, y mi madre me va a pegar.
- No creo que tu madre te vaya a pegar por tan poca cosa -dijo el señor.
- Sfi.. Mi hermana perdió la "regla" y le pegó una paliza...!

Una senyora porta el seu fill al dentista, qui diu:

- Por favor, Sr., dígame a su hijo que abra la boca.
- Anda, hijo. Sé bueno y abre la boca, para que el Doctor pueda sacar la mano.

..--..

- Doctor, me encuentro mal.
- Pues, no se busque!

..--..

- Doctor, me duele aquí.
- Pues póngase allí.

..--..

Riiinnngg...

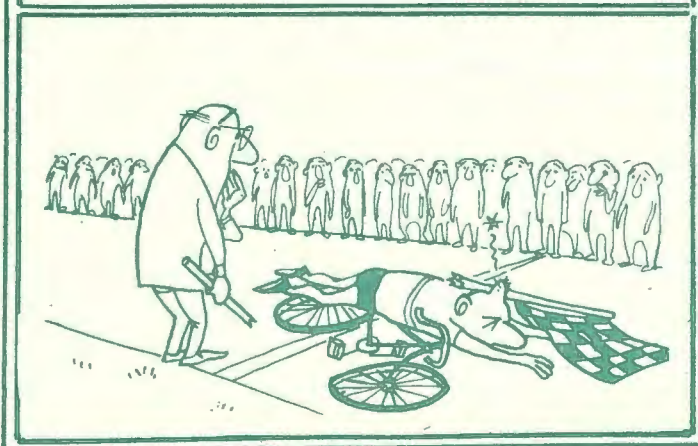
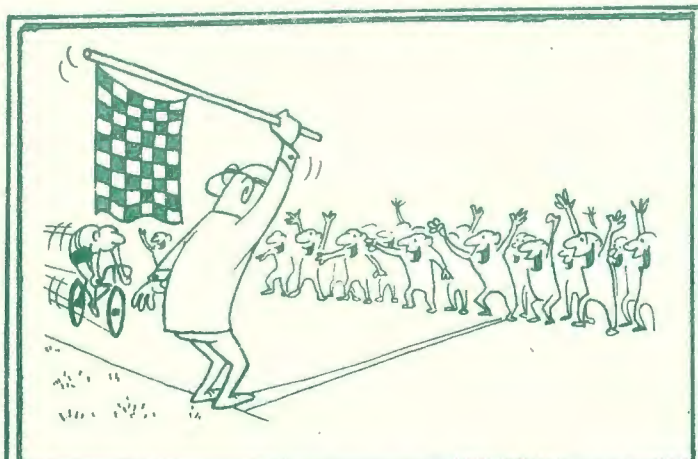
- Es la tienda china de esmaltes?

- La tienda china sí, pero hoy es miércoles.

..--..

- Cuántos son dos y dos?
- Hombre, si no me da más datos...

..--0--..

FERRETERIA
Y MAQUINARIA AGRICOLA

Miguel Robert Noguera

Calzada de los Monjes, 4 y 6
Pozo Artesiano, 3 y 5 - Tel. 50 25 55

FIGUERAS
(Gerona)

TALLERS

PRADA

AL SERVEI DE L'AGRICULTURA I L'AGRICULTOR

Construcció de remols forratgers autocarregadors

Carretera de Garrigàs a Palau de Santa Eulàlia
Polígon 2 - tf-56 80 85

GARRIGAS

FESTA MAJOR

1981

Programa d'actes

DISSABTE DIA 14 de NOVEMBRE

- A les 11 h.   Gymkhana infantil
- 15'30 h.   Partit de futbol entre casats i solters
- 17 h.   Espectacle infantil a càrreg del grup
QUITXALLA, que presenta "**Bufa, barrufa
la tramuntana estarrufa**"
- 21'30 h.   Gran estirada de corda de competició entre
les colles més importants de la província.
- A continuació   Gran ball de nit amenitzat pel conjunt
"Los Piccolos"
A la mitja part elecció de la Pubilla
d'El Far 1981-82

DIUMENGE DIA 15 DE NOVEMBRE

- A les 10 h.   Partit de futbol infantil entre els equips
U.E. El Far i F.C. Siurana
- 11'30 h.   Ofici solemne en honor de Sant Martí
- 12'30 h.   Representació teatral infantil a la Plaça Major
- 13 h.   Una sardana a la Plaça
- 17 h.   Sardanes i ball de vetlla amenitzat per la
Cobla-Orquestra "Rivers"
- 21 h.   Gran traca final de fi de festa

EL FAR

del 1931 al 1936

Primerament hem de agrair la col.laboració a totes aquelles persones d'aquesta localitat que ens han donat tota mena d'informacions.

Començarem dient que la majoria de la gent en aquells dies conreaven les terres ja bé les seves , o bé anaven a jornal. Els principals cultius eran: la civada , l'olivet, la vinya i com molt important era el cultiu de la seba.

Els anys 32 i 33 no van ésser de bona cullita degut a les pluges que varen fer desbordà el nostre riu, i les frets.

En aquet temps la gent només tenia una mica de temps lliure els diumenges . Les dones s'ajuntaven quatre o cinc i jogaven a les cartes amb un garbell. Els homes jogaven a botxes a la plaça o bé a cartes a l'Hostal. Els més joves anaven al Erato a Figueres i els més petits de tots jogaven al poble a boles a la xancla a les agulles. Així hem de dir que la vida al nostre poble era bastant monòtona, "peró nois " quan arribava la festa tot era alegria per S. Martí i Sta Caterina .

El nostre programe era el següent:

MATI

Ofici

Sardanes

(Al mig dia un bon dinar generalment amb rustit)

TARDA

Sardanes (normalment 4.)

ball de vetlla

NIT

Concert i ball

Al dia següent el maiteix, peró el ball de nit era més curt perque al dia següent s'hauria de començar a treballar.

De les festes de l'església també s'en celebraven més . Per dijous sant posaven el Monument, es cantaven el goigs i es picaven els joeus. Era de costum tocar les tenebres durant aquesta setmana .

Per San Antoni es beneia el vestià a la plaça i per Corpus feien la processó portant tres altars pel poble.

La Moda:

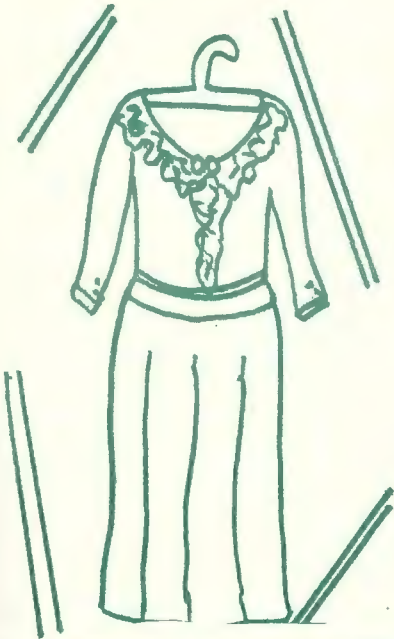
Les noies varen començar a portar el cabell curt, l'estil "garçon" i en varen fer una cançó.

Els vestits:

Les faldilles a sobte genoll, les bluses amb moltes puntes i es duia la mantallina.

Els homes grans duien pantalons de bellut i els joves intentaven cóprar un traçe.

NEIXEMENTS

1931

Vuit neixements

1932

tres neixements

1933

set neixements

1934

cinc neixements

1935

quatre neixements

1936

quatre neixements

Casaments

1931

Juan Teixidò i Dolores Farraró

José Farraró i Herminia Darder

1932

Juan Jofre i Dolors Heres

José Jofre i Antonia Casellas

José Ferrer i Catalina Planos

1933

Salvio Julia i Pilar Serra

Roberto Blanch i Felicidad Puig

Juan Pujol i Dolores Bragues

Juan Reixach i Erica Vila

1934

Pelayo Xatar i Ana Dorca

Jaime Farraró i Merce Ferrer

Angel Pages i Joaquina Argeles

1935

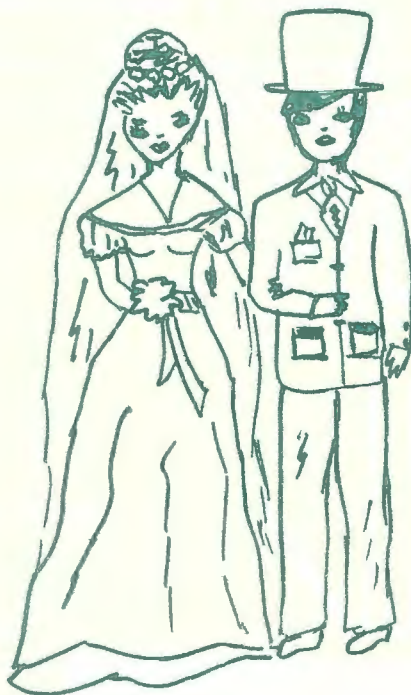
Pere Vehi i Francisca Alaban

Miguel Aulet i Ròsa Puig

Jaume Ferrer i Joaquina Casanovas

Miquel Malé i Maria Cornella

Miquel LLao i Clara Bret

1936

Joaquin Bayes i Rosa Ribas

Agusti Pujolas i Juana Ayats

Joan Llorens i Concepcion Puig

Defuncions

1931

tres defuncions

1932

quatre defuncions

1933

quatre defuncions

1934

quatre defuncions

1935

quatre defuncions

1936

dos defuncions

*Al 1934 ens va deixar el nostre capità Josep Vidal i va venir el mossen Pere Juando.

Els batlles varen ésser:

Juan Granes ----- 1931

Esteban Bruges

Francesc Carbonell --- 1934

NOTA CURIOSA I IMPORTANT

Hi havia un senyor, Manel Saurí que va escriure segons el que ens han dit poesies, teatre i algunes sardanes.

MARTA PERRES
MARISA MORABELL

INDUSTRIAS VOLCASOL S. A.

MAQUINARIA HIDRAULICA, AGRICOLA E INDUSTRIAL
CUBAS DE VACIO - ESPARCIDORES DE ESTIERCOL Y FORRAJEROS
REMOLQUES - PALAS CARGADORAS - VOLQUETES - CARGADORES
Y ESTIBADORES DE PACAS

Carretera N. II - km. 759
Apartado de Correos 146
Teléfono 50 05 00

FIGUERAS (Gerona)

BOITE
PIPER'S CLAN

CARRETERA DE LA ESCALA ★ FIGUERAS (Gerona)

Es com un arbre

- Escolta, pare! Parlem de la llibertat?
- Sí, fill, parlem-ne.
- Què és la llibertat?
- La llibertat no és ni ha estat ni serà mai; la llibertat podria ésser.
- Però per a tu, què vol dir aquesta paraula?
- Per a mi la llibertat és un valuós robí que mai no podem tenir.
- Però, per què?
- Perquè la llibertat és enemiga dels homes i de la mort.
- I aleshores, de qui és amiga?
- De l'home i de la vida.
- Així doncs, si tu ets un home...
- No fill, jo sóc un pobre home, car no posseeixo aquest valuós robí per a ésser un home, per a esdevenir un palpitant home viu.
- I com és aquest valuós robí?
- Es com un arbre

com un arbre sota el mateix sol de l'espiga
que sap tots els petits secrets del món
i que no impedeix de viure a la flor veïna.

Es com un arbre que no es baralla amb l'espina
que creix estrepitosament sense impedir als ocells volar
car al contrari, els ajuda a niar.

Es com un arbre que rep la pluja quan cau
que rep el calor que l'envolta
i la llum que li cal.

Es com un arbre que es blinca tot sol
que fa hombre si vol
que es desfulla quan vol
i que viu perquè vol.

Es com un arbre ple de vida
Es com la vida
Es la vida.

En un temps llunyà

Juny del 81
JOSEP COLL H.

En una matinada roja, de neus
blancues i platges immenses i glace-
res com llengües ploroses, l'homínid
s'alçà sobre les dues potes del darrera
i mirà la terra, i sentí l'olor humida del
riu, i grunyí de content, i alçà els ulls al
sol roig que neixia més enllà de prats i munta-
nyes, i fità l'alçina i allargà el dit índex tot
aixecant el puny, assenyalant la massa vegetal que
xiuxiuejava davant seu, i se la seva gola sorgiren pe-
tits crits inconcrets, grunys toscos: ar gr gr ag ga ar arg
fins que el soroll esdevingué mot i vocalitzà ab arb ar-br arb
re abr-e i repetí arbre; llavors dirigí l'índex contra l'immensi-
tat blava que s'estenia de banda a banda sobre la seva testa, i digué:
cz ze zce czcel, i ho repetí, i badà uns ulls grossos com dues taronges, en
cara insegur d'ell mateix, i assenyalà el riu i vocalitzà: a a ag aig gb ai
gua ai-gua, i somrigué satisfet, el rostre ple de joia, i trepitjà la terra
amb força toc, toc, i assenyalant-la vocalitzà dificultosament: pa pso pa-
cost paico pasio ta, i ja amb més calma: paai-sos- ca-atlans, sonrient i
xiroi tot ell, sense saber quina una n'acabava d'organitzar.

Agost del 81
Text: Quim Montzó
Resum: J. COLL H.

Parlem amb...

Les nostres mestres

Elles són la Carme Planells Matabosch, de 50 anys, filla de Banyoles, encarregada dels cursos d'EGB, per primer any al nostre poble, i la Marta Boriàs Brugat, de 36 anys, filla de Terrades, que té a cura la primera etapa d'aquesta escola des de fa tres anys.

Anem a veure quina és la problemàtica de l'escola d'El Far i del magisteri en general, des del seu punt de vista.

1.- Quants alumnes teniu enguany a l'escola d'El Far?

En total són 55, repartits de la següent manera: 28 de petits i 27 grans

2.- Considereu suficient el nombre de mestres? Hi ha problema de quantitat d'alumnes o de diversitat d'edats?

El nombre de mestres és suficient, doncs una vintena d'alumnes es poden portar molt bé. L'únic problema en aquest aspecte és la diversitat d'edats i de nivells.

3.- Quin nivell cultural hi ha a l'escola d'El Far?

Es un nivell més aviat baix, sobretot en els cursos més alts.

4.- Creieu adient seguir mantenint les escoles rurals, o fora millor d'intensificar les concentracions escolars en els municipis més grans?

Totalment d'acord en que es mantinguin les escoles rurals, per diferents raons: es conserva el nen en el seu ambient i entorn on viu, amb la qual cosa també aprèn a estimar-lo; es manté així el nucli familiar; i facilita l'observació i experimentació de la natura, ventatja exclusiva de les escoles rurals. Per altre part, les concentracions s'han fet d'una manera força arbitrària, sense tenir en compte el medi rural.

5.- Com veieu la problemàtica del bilingüisme en l'ensenyament?. Creieu necessari l'ensenyament en català, o simplement l'ensenyament del català com una assignatura?

La major part dels pares catalans estan a favor de l'ensenyament del català com assignatura. Per la nostra part creiem que cal ensenyar bé les dues llengües, però són partidàries de l'ensenyament en castellà i del català com assignatura.

6.- Quines són les principals necessitats de l'escola d'El Far en aquests moments?

Podem diferenciar dos aspectes: Quant a l'aspecte moral, com en la majoria de les escoles rurals, patim una gran manca d'interés de treball per part de l'alumnat, potser influït per l'ambient familiar o pel nombre de nivells, que fa difícil un tipus d'ensenyament més atractiu.

Quant a l'aspecte físic, volem aprofitar aquesta ocasió per agrair públicament la bona voluntat de l'Ajuntament i del Sr. Alcalde, que sempre ens han ajudat en tot en la mesura de les seves possibilitats. Ens han resolt molts problemes. En canvi per part del ministeri estem ben abandonats. Fa més de tres anys que no hem vist cap Inspector, tot i que hem sol·licitat la seva visita.

7.- Quina opinió us mereix la política d'ensenyament actual? Conside
reu positiu el traspàs del Servei d'Educació a la Generalitat?

De moment, per part de la Generalitat no hem vist cap millora; tan
sols hem tingut embolics i problemes. De tota manera és aviat per a valorar
resultats. No volem ésser pessimistes, i esperem que anirà millorant.

8.- Cóm veieu la problemàtica professional del magisteri? Creieu é
en les oposicions com a únic sistema selectiu davant la massificació de títols
o quin altre sistema us semblaria millor?

Estem totalment en contra de les oposicions, perquè s'ha marginat
molt al mestre interí i s'ha afavorit en canvi al propietari, per unes sim
ples oposicions. En el temps que portem d'exercici -i consti que nosaltres
sóm propietàries- hem pogut copsar que el mestre interí és molt responsable
de la seva feina i treballador, potser perquè ningú no pucui dir res d'ell
per a fer punts, mentre que hi ha propietaris que es limiten a anar tirant
(sempre en termes generals). I tots estan igualment capacitats.

Poden haver-hi moltes altres formes de seleccionar. En acabar la
carrera s'haurien de fer uns cursos treballant en escoles, amb la supervi-
sió d'uns Inspectors per a valorar el treball. Actualment, però, és difícil
la selecció, degut a la gran massificació que hi ha a les escoles de Magis-
teri. Però qualsevol altre sistema és millor que les oposicions, perquè no
més han servit per a crear diferències.

9.- El canvi gairebé continuat de plaça que sofreixen any darrera
any els mestres interins, creieu que us enriqueix professionalment, o ben
al contrari, us perjudica en aquest aspecte?

Professionalment enriqueixen. Passes d'una escola rural a una gra
duada; d'un poble de muntanya a un altre mariner; en cada lloc la gent i
les circumstàncies són diferents, i t'has d'adaptar, la qual cosa et dona
experiència. En canvi crea molts problemes familiars personals, i això pot
influir negativament en la capacitat d'ensenyament.

10.- Creieu que és bo pels nens canviar cada any de mestre?

Rotundament NO. Se'ls perjudicà molt, doncs cada canvi suposa un
període d'adaptació en començar el curs, que és negatiu pel rendiment.

11.- Esteu contentes de la marxa de l'escola d'El Far, o hi trobeu
moltes deficiències?

Sí, en general estem contentes, malgrat la pobresa d'instalacions
de material que tenim, per l'abandó que s'experimenta per part del ministe-
ri d'Educació, que només es preocupa de millorar les concentracions esco-
lars. Si aquestes escoles rurals es dotéssin convenientment, no tindrien
res que envejar de les graduades. Vindrà que totes les escoles rurals es
tancaran, i és una llàstima, perquè això contribuirà encara més a l'èxode
rural cap a la vila.

12.- Per part dels pares d'alumnes, quin tracte heu rebut?

Hem rebut molt d'ajut per part dels pares dels nens. Normalment
sempre que hi ha hagut algun problema ens han respost molt bé, doncs coneixen bé els seus fills. Fins ara no hi ha hagut cap queixa.

..====oo00oo====..

j.m.Company

agricultura

SAIGA

ramaderia

aplicacions hidràuliques

Carrer de la Creu, 8

Tel. 21.43.02

GIRONA

Ctra. N-II Km. 720,1

Tels. 47.64.10 - 47.64.09

FORNELLS DE LA SELVA

Carrer Vilallonga, 9

Tel. 50.13.15

Carrer Mar, 5

Tel. 50.40.58

FIGUERES

MAQUINARIA AGRICOLA

DORCA

distribuidors

AGRIA - LAMBORGHINI

Ronda Firal, 25 - Carrer d'Olot, 28

Telèfon 50.36.20

FIGUERES

RESPOSTA

Perval Zenc IV va prendre cerimoniosament de mans del petit robot de servei, el petit soldador atòmic i la barreta d'or ; engrapà amb força els dos estris i mentre les persones reunides a la Sala de Control deixaven quasi de respirar, va dirigir-se a l'última connexió i començà a soldar-la.

En l'instant en que l'or, vaporitzat per el raig de fotons, unia els cables, Perval Zenc va rememorar tota l'història que avui al Juliol del any 3031, arribava al seu punt final.

Quan Perval Zenc es va convertir en el Suprem President del mític Grup Interestel·lar de Joves contava amb 21 anys.

Ara dos anys després copleia les màximes aspiracions dels seus antecessors i les seves propies. El seu lloc a l'història de l'humanitat estava més que assegurat. Els antics podien estar ... Els antics. Els misteriosos fundadors.

Els etnòlegs del Grup encara no s'havien posat d'acord, i feia llarg temps que estaven dividits en dues opinions oposades. I potser cap era correcte.

El cert era que el rastre dels fundadors originals es perdia en el segle XX , en mig d'històries plenes de fantasia i llegenda.

Un sector dels investigadors defenien la teoria de que els fundadors eren una raça de mutants i malformats genètics que s'havien agrupat per allunyar-se de la societat; els altres deien que eran un grupat de disidents polítics que fastiguejats de no trobar solució a les seves preguntes trascendentals, a través de les seves diferents ideologies, havien format un grup en el que precisament no hi havés política.

De totes maneres però, les seves idees, accions o projectes inicials continuaven essent un misteri.

Potser ni havien previst el que el futur els portaria.

A partir del descobriment de la navegació intergalàctica, com pert art de màgia el Grup s'havia estès per l'univers. Desde els cinturons d'asteroides de Júpiter hasta el Núvol Inferior Magallànic, el Grup controlava tots els esdeveniments científics, culturals i socials.

Era un Imperi. I pel fet de ser-ho, tenia plantejats uns problemes de caire monumental. I feia molt de temps que els tenia. Els savis deien que el potencial enorme del Grup feia que tots els seus membres es portessin a fer preguntes realment còsmiques i a plantejar-se problemes igualment de caire còsmic.

I fins ara tals preguntes i problemes encara no tenien resposta. Però a partir de la Crisi Moral de, feia ara dos segles, tots els membres estaban entregats a una feina fantàstica. A la consecució d'una utopia.

La creació d'un cervell electrònic perfecte. La Màquina de la Saviesa Total. La solució definitiva als problemes de l'home.

Una generació havia mort i una altre envellit per aconseguir realitzar aquesta tasca. Dins els circuits impresos de la màquina hi havia la suor, la carn i sang de milions de persones.

A cada un dels seixantatres mil milions de planetes habitats, una multitud de personas, havien construït monstruoses computadores, cada una una maravella en sí mateixa. Però quan totes estiguessin interconnectades, en aquell moment, donarian naixement a la Màquina Total.

I en aquells instants Perval Zenc estava a punt de complir els somnis de tota aquella gent.

Somnis... El temps va aturar-se lentament, quan Perval recordà els seus propis somnis. Somnis estranys, que li havien parlat d'èpoques passades, en els que hi havia ombres, les ombres dels antics. Cada vegada es despertava amb el cos humit de suor. I cada vegada espreguntava moltes més coses.

Feien bé al construir la Màquina? Era adequat donar tot el poder a la Màquina? Sempre ha sigut l'home qui s'ha fet preguntes a ell mateix, sempre ha creat els seus problemes, i sempre, sempre a sigut l'home qui s'ha contestat i s'ha resolt els seus problemes i preguntes.

I si havessin deformat les idees dels antics? Ells no tenien la Màquina, però si devien tenir problemes. Doncs d'alguna manera els arreglavam.

I si havessin format el Grup tan sols per parlar i conviure entre ells?

Potser mai havien tingut ansies de controlar l'univers, i la seva aspiració es limitava a tenir relacions entre ells mateixos, o entre ells i una comunitat no gaire gran.

No haurien resolt problemes universals, però potser tampoc havien sentit necessitat de plantejar-los.

No era doncs el Grup massa gran i massa ambiciós? Potser en la seva amplitud hi havia el problema. Els membres no estavaen relacionats entre ells, i no tenien cap comunicació. Potser per aixó havien sigut incapaços de resoldre els seus problemes com a persones.

I si en lloc de construir la Màquina, havessin intentat treballar comunican-se?

I si....

Perval Zenc va desconectar a la vegada el soldador i els pensaments. Després va avançar cap a l'interruptor principal. La multitud estava inmòvil. I de cop va glaçar el moviment de la seva mà, un crit agònic, aspre, sortin del passat, va retronar dins el seu cap. Era l'avis del perill.

Però, quin perill? La multitud esperava. I amb un gestic brusca va conèctar la Màquina. Estava fet, l'ola d'energia dels milions de computadors, va fer vibrar la Sala de Control. Brillaren els llums en els quilòmetres de panells, després s'apagaren. Tot anava bé.

Perval Zenc va sospirar i la multitud es va llençar en un deliri d'aplaudiments frnètics, inacabables.

Perval es va adelantar i imposà silenci. A ell li corresponia l'honor de fer la primera pregunta. I plantat davant la Màquina va voler preguntar moltes coses però de nou, uns gemecs feréstecs el van aturdir. Amb els sentits plens d'ombres sols va poder dir, amb veu tremolosa:

- Existeix un Déu?

I la veu poderosa de la Màquina va contestar sense titubejar.

- Sí, ara existeix un Déu.

La por va contraure tots els múscles del cos de Perval Zenc IV, i en un moviment celèric es va llençar damunt l'interruptor. Però abans que els seus dits el toquessin, un llamp electrònic sorgit del no-res el va destrossar.

(Basat en un conte de Frederick Brown)

PERE VALENT

Serrelleria

TALLERS

JOSEP PAGES

Carrer de dalt

TF= 50 60 02

EL FAR D'EMPORDÀ

LA CITA

Era una d'aquelles persones estranyes, o millor dit poc comunes, que coguen de trobar; potser per això ell quedà fascinat d'aquella noia. En tingué prou amb un instant, un instant d'aquells que ell anomenava "petit-instant-per-a-l'eternitat"; a ella si fa o no fa li passà el mateix.

El rellotge que hi havia a la façana de l'edifici de la Caixa Postal assenyalava les set i cinc minuts de la tarda; les hores de calor i xafagor insobornables quedaven enrera. S'havien conegut tot gust feia tres hores dins un autobús mig buit de gent, procedent de cala Macarelleta que tornava a la ciutat; d'aleshores ençà, a la terrassa de l'"American-Bar", i entre glop i glop de "pomada" no havien deixat d'enraonar; parlaven de qualsevol tema, preferentment d'humanisme. Al cap de mitja hora i gràcies al popular programa de televisió que escoltaren per casualitat durant un moment, endevinaren més o menys l'hora que era; a ell uns amics l'esperaven davant el cinema per a les vuit entrar a veure un film (prou interessant segons la crítica) titulat "l'Home Elefant", i molt a pesar seu hagué d'acomiar-se, potser un xic precipitadament, però no sense haver quedat abans citats per a les sis de la tarda de l'endemà.

Aquella nit li arribà fins a la pituitària tots els aromes del món, i al mig d'una visió multicolor de la vida (malgrat la foscor de la nit), sentí tot un reguitzell de melodies inacabades, alhora que el llit navegava per la desembocadura d'un riu qualsevol, veient al seu davant la magestuositat i bellesa de la mar inquieta. Es despertà de sobte amb un sentiment d'angoixa reprimida, tement de no trobar mai més aquell paradís increïble i meravellós; l'estupor li durà mig matí.

Faltaven tres quarts d'hora per a acudir a la cita, quan trucaren a la porta amb uns cops forts i seguits; travessà la cambra tot pensant qui carai podria ésser en aquelles hores de la tarda; quan obrí la porta i veié a la varella de la guàrdia civil, tot un món se li ensorrà al damunt; sabia el que li esperava. Se l'emportaren pres, acusat de desertor. Havia acabat el plaç de tres mesos per a presentar-se a fer el servei militar.

Dos anys més tard esclatà l'anomenada "guerra de pactes", amb algunes intervencions bèliques al començament; i a la vanguardia dels exèrcits occidentals hi anava un noi que el dia dos de Juliol de 1983 a les sis de la tarda no acudí a una cita. Aquest mateix noi, al cap de vint-i-tres anys, encara es trobava presoner en una república socialista del Nord d'Àsia. I cinc anys després es feia l'intercanvi de tots els presoners, els pocs que quedaven.

Es trobava cansat, molt cansat, però sense adonar-se s'encaminà cap a l'altre extrem de la ciutat, i un instint inexplicable féu que es mirés el rellotge, i veié que faltaven deu minuts per les sis; començà a caminar més i més de pressa, fins adonar-se que corria amb totes les seves forces; no sabia el perquè, però ell corria. Esquivà un cotxe immens i negre i s'aturà de sobte; mirà al seu voltant i un record llunyà i encara massa difús li penetrà dins la ment: havia arribat al lloc que cercava. També era conscient del perill que li assetjava, però l'agilitat i capacitat de reacció perduda durant tants anys de penúries aconseguiren que aquella camioneta li passés pel damunt; llavors ja sols tingué força per alçar el braç moll de sang i mirar-se el rellotge; eren les sis menys dos minuts; sortosament havia arribat a temps a la cita; ara ja solament li calia esperar, esperar, esperar...

Juliol del 81
JOSEP COLL HOSPITAL

DELUQUERIA

AURORA

C/. Verge Maria, 5 - Tel. 501376
FIGUERES

Sociedad Anónima Regàs

CONCESIONARIO OFICIAL PARA
LA PROVINCIA DE

 Motor Ibérica sa

MF

Maq. Industrial
y de Construcción
Tractores
Maq. Agrícola

PERKINS

Motores

JEEP

Vehículos
Agrícola-Industrial
todo terreno

EBRO

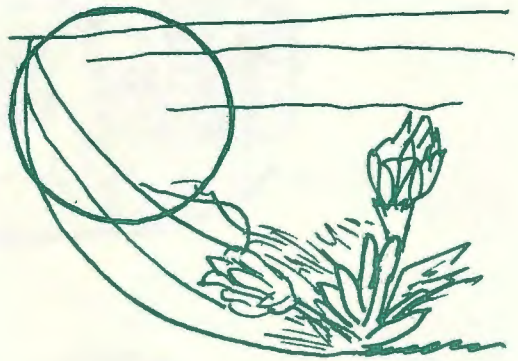
Tractores
Maq. Agrícola
Maq. Industrial
y de Construcción

AVIA

furgonetas -
y
camiones

Carrer Empordà, 100
FIGUERES Tel. 50.32.12

c/ Madrid, 2
OLOT Tel.26.16.54

Solsament a tú, lluna plena i encisadora,
sols a tú el meu cor vol.

Totes les meves paraules per tú van ahora;
tú sola il·lumines la bellesa en un vol.

Donzella de tardor

Juan, recloït en els meus pensaments
-encisat per la bellesa d'aquella esfinx
preludi d'un plaer infranquejable-
vaig adomar-me'n que t'estimava:

era ja tard

El teu esguard era una espurna llunyana,
fora del meu abast.

Una veu lleugera i tènua
s'endinsava dintre del meu cor
convertint-se en espill de la realitat,
repetint sempre les mateixes paraules:

és ja massa tard

El somriure que deixares clavat aquí,
no s'esquinçarà encara que tú faltis,
ni tampoc el vent s'endurà
aquella certesa nostre
de que "tot és meravellós"

Present estàs en els meus records
petita donzella de tardor,
sempre restarà per a tú
un nítid fullam d'or.

Si mires fixament l'horitzó
te n'adonaràs de la realitat:
ens envolta un gran remor
que ens ferà perdre la llibertat.

LOURDES ROVIRAS

*Homenatge
a la
Vellesa*

Històries de joventut

(De joventut dels altres, sabeu?)

Bé, si, d'això i d'allò, això va ver a tothom en general i en particular per a la gent de 40-50 anys, que solen ésser els nostres pares, oncles, etc.. Tota aquesta gent que ens deien (o diuen) quan en feiem (o fem) alguna de grossa:

- Sembles boig, fer aquestes coses; no feia pas tant el tonto com tu, quan era jove jo.

I tenen raó. Les feien més grosses encara.

Escoltant els grans, jo n'he sentides algunes de molt bones. Aquí us en contaré algunes, però ho faré canviant els noms dels protagonistes, i posant algun nom de poble que no és el vertader. A qui endevini qui són els protagonistes i els llocs l'hi pago un vermut a l'hostal.

Com sabeu, abans allà on hi havia xivarri era a les festes de poble, i eren com els fems; abonaven el terreny per a fer nèixer els follons.

Una vegada anaven la colla dels d'El Far cap a Fortià, nit amb clar de lluna, i tot de plegat a ma esquerra veuen un presseguer com un campanar amb uns préssecs que eren un bé de Déu. Ja paren les bicicletes, se m'enfilen pel marge i nyic nyac... mig presseguer fet arreu. Rellamp qué n'eren de bones!. I l'endemà en tornar-hi a passar (les festes duraven dos o tres dies) van tornar a fer parada i fonda. Aquesta vegada ja van carregar-se el presseguer. Ben pocs n'hi van deixar; les més altes i perque no tenien cap pal a ma per a abastar-les. Tips anaven marxant, i vet aquí que troben un home vell que anava cap El Far.

- "Ep, mestre! -me li diu en Pepet- on aneu així de fosc i a peu?"

- "Ah, vatua Déu en el cell!, no us veia, nois. On vaig, dius? Vatua l'olla!. Veus aquest garrot?. A fer-lo servir vaig"

- "Caram, mestre!. Us veig emprenyat".

- "Home, i tant!. Vatua Déu!. Aquest matí vaig al camp i què veig? que s'han menjat la meitat dels préssecs. I va ésser al vespre; uns com vosaltres que devien venir de festa i es van atipar dels meus préssecs; vet-ho aquí. Però avui vaig a vigilar, perquè hi tornaran com jo em dic Ramón, i quan els enxampi els arribaré a l'esquena".

- "Doncs afanyeu-vos que ens ha semblat que darrera nostra venia gent".

- "Vatua la sang d'un roure!. Deuen ésser ells. Hi vaig. Espereu trapelles, que ja vinc!"

I camí avall, corrent i fent giravoltar el garrot,

- "De préssa, de préssa" -cridava en Joan, mentre feia rots (i és que els préssecs costen de païr, de vegades).

Amb les cames tremoloses de tant de riure van arribar a Fortià, no sense que algú recordant es petés de riure i estigués a punt de caure.

Cap a Vilafant diu que tenien un envelat molt bufó, fet de toldos. Van arribar un dia els trapelles d'El Far. Mentre feien el cigarret i discutien com s'ho farien per a entrar sense pagar, en Lluís, que no havia sopat, va enflairar una coca o pastís que hi havia en una finestra perquè es refredés. Ja hi van ésser pel tros. Ja els tens amb una canya veiam si pescaven la plata. I no hi havia manera. "For-li fort!. Més cap allà!

més cap aquí!". Resultat: músics i berra, tot per terra. Tot esmicolat, plta i coca. I qui se la menja una coca que enlloc de tenir cireres té trossos de terrissa, eh?. Van anar cap a l'envelat i me n'hi entren dos o tres. Els altres a fora. I en Pepet diu

- "Necessito foscor, nois". I ja me'n tens un a sota de cada faro let (abans no tenien gaire lluminàries, i amb quatre fanalets ja passaven) Bé, tots portaven aquelles gabardines de roba que pesaven tant, a les mans; i és clar, amb una revolada la feies voltar i te la posaves a les mans, i també amb una revolada la feies voltar i de la posaves a l'esquena, però te nint en compte de picar ben fort el fanalet, de passada.

Així, un després de l'altre van aixafar tots els fanalets. Quan la foscor era de les bones, rapidament en Pepet va trencar els cordills que ajuntaven els toldos, i en un vist i no vist els de fora ja van ésser a dintre.

I aquelles bestieses que feien quan anaven de cacera. Ells mateixos es feien els cartutxos i barrejaven la pólvora.

Un dia, aprofitant la pólvora de les bales de "Mauser" van fer uns cartutxos que haguéssin servit per anar a caçar senglars (i això que només anaven a la llebre).

Eren a camp obert i... -"Lluís, cap allà en va una!"

Ja em tens en Lluís que s'encara l'escopeta i... "Buuufff!". De cop s'aixeca una pols negra com el carbó i se sent "Patarruummm!", un pet com un gla. En Lluís ja és per terra, ell i l'escopeta sobre els gossos. Un d'ells surt corrent camp avall, udolant com un boig, aixecant més pols que un ramat. Un altre, mig cos negre del polsim, està de nas a terra amb la cua entre cames. Un desastre. Sort que amb un xarrup de la bota i una bona rentada de cara en Lluís es va refer. Això sí!. L'escopeta, esbardellada com una pell de plàtan, no la va pas poder refer.

I aquella vegada que en una festa, quan els músics feien descans, un parell van agafar l'acordió, li van fer un forat i se li van pixar a dins.

Podeu imaginar-vos la dutxa que va prendre el músic quan va voler fer tocar l'aparell. Deien que com que plovia al principi es pensava que li havia entrat aigua, però que hi trobava un regust estrany, per ésser aigua del cel.

En fi, jo ja plego, pero us aconsello que si algun dia voleu riure, decanteu la conversa sobre la joventut dels grans, i ja veureu el que surt. Caraii!...

PERE VALENT

PASSATEMPS

JOC DE LES DIFERENCIES

En el dibuix de sota hi ha SET diferències. A veure si les trobeu.

encreuats

	1	2	3	4	5	6	7	8
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								

HORIZONTALS.-

- 1.- Fruit de l'hort, vermell. Vocal.
- 2.- Prohibies o delimitaves.
- 3.- Ases. Líquid per a cuinar (revés)
- 4.- Exclamació. Vocal. Societat limitada
- 5.- Acció d'obrir la boca a causa de la són. Consonant.
- 6.- Marca de llet. Cinquanta. Matrícula de la província de Lleida.
- 7.- Vocal. Somriure.
- 8.- Sigles de socors. Corrents d'aigua.

VERTICALS.-

- 1.- Poble de l'Alt Empordà.
- 2.- Estar dedicat a una activitat. Vocal
- 3.- Peca de roba, molt útil pels refredats (plural)
- 4.- Ajudant Tècnic Sanitari. Vocal. Vocal
- 5.- Pronom possessiu. Mirar ràpidament.
- 6.- Pare del pare. Cinquanta. Pronom
- 7.- Article (plural). Part de la cara (revés).
- 8.- Tancada (revés). Campió.

Marina Pujolàs

AL "GRUP DE JOVES"

Si es pot lloar una tasca que sobressurti de les normals i corrents, cal fer-ho i amb escreix de la que duen a terme els components del GRUP DE JOVES. Cal pensar que a part del sacrifici que s'aplega al voltant de les anades i vingudes que al cap de l'any tenen lloc damunt els seus quefers ordinaris, hi tenen una mena de goig que els fa més lleugers els malsdecap que duen al llarg de les jornades. Del contrari seria un pes feixuc d'allò més, puix hi ha moltes coses que amb diners no es poden comprar, i aqueixa crec que n'és una d'elles.

Cal pensar també que suposa un esbarjo, per cert lloable i a l'ensem merescut, i que llur desenvolupament alleugereix dels petits sacrificis que van tenint lloc un dia darrera l'altre, que si son petits no deixen de tenir el seu pes, puix totes les coses grans són fetes de coses petites.

I quan es tracta d'organitzar un festival dels que tot sovint fan gaudir a tot el poble? Llavors constantment han de multiplicar-se. Quantes anades i vingudes, quantes reunions i hores de són robades al descans quotidià!. De cabòries tampoc els en manquen, puix sempre queden caps a lligar, que sense bona voluntat no hi ha manera d'assolir cap tasca que pugui complaure a la majoria d'un poble que per la seva diversitat és d'antuvi difícil.

Tal vegada un dels mèrits que els cal donar és el de la continuïtat, perquè són moltes les coses que es comencen amb afluència, però a la més petita ventada contrària es marfeixen les fulles de la voluntat i ja no es torna a desenvolupar una activitat que en principi semblava tenir el segell de la constància. I què dir-ne més?. No és que estigui tot dit, però crec que es un botó de mostra que s'atansa encara que sigui de lluny a la realitat del que és el Grup de Joves.

Abans de cloure aquest petit treball, permeteu-me trencar una llança en ajut dels pares dels qui componen el grup esmentat. Qui és que de retruc rep molta part dels inconvenients, especialment els qui treballen al camp?. Els pares. A les vesprades és l'hora de les reunions del grup, però també és l'hora d'un munt de feines vers el bestiar, i això no es pot deixar per un altre dia. En plena jornada també hi ha gestions que cal fer, però a casa els pares han de multiplicar-se perquè no quedi enrera alguna feina precisa, i cal emprar l'esforç necessari per a la bona marxa d'una explotació qualsevulla i no es vegi mermada dintre el seu curs normal. No cal menysprear la tasca dels uns en favor dels altres, puix tots tenen el seu lloc dintre el context ordinari d'ambdues activitats.

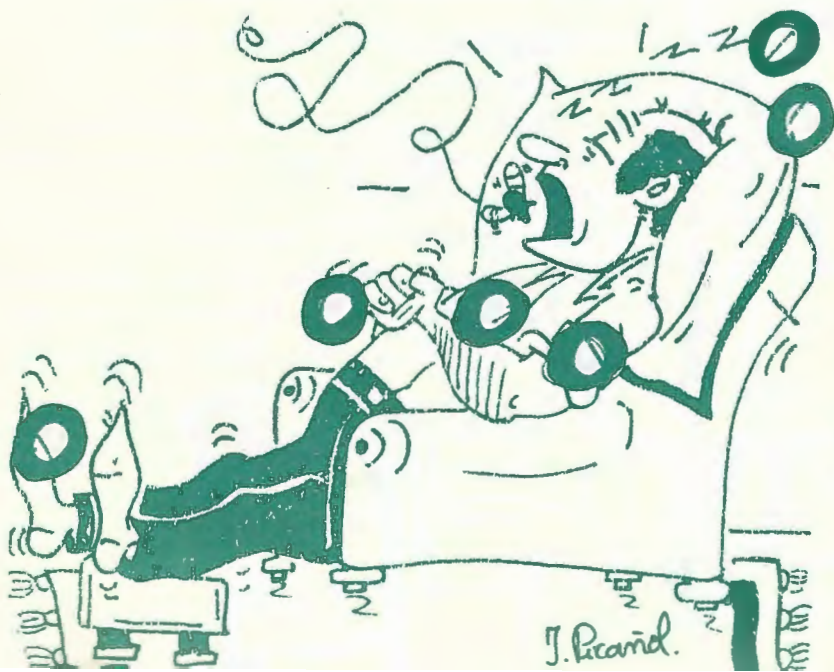
De lloar són tots els passos que es donen, i es donen amb escreix per a... del Grup de Joves, però també assoleix

PERE COLL SALA

LOCUCIONS als PASSATEMPS

ENCREUATS

ontals: 1.- Tomata. A 2.- Acotaves
 cs. 110 4.- Apa. U. SL 5.- Badall. C
 o. L. L. 7.- U. Riella 8.- SOS. Rius
 als: 1.- Tarabaus 2.- Ocupat. O 3.-
 rs. 4.- ATS. A. I. 5.- Ta. Ullar 6.-
 . LI 7.- Els. 11U 8.- asolc. As

J. Ricard.

FESTA MAJOR DE SANT MARTI.

AMB motiu de la celebració de la Festa Major d'enguany, posem en coneixement del poble, que les QUOTES que aquest any hauran d'abonar les diferents cases, estaran repartides de la següent manera:

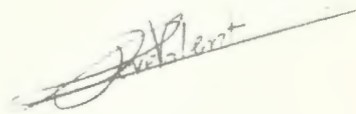
- Cases amb dos ó més germans majors de 15 anys.	2250 pessetes
- Cases amb un jove de més de 15 anys.	1750 "
- Families amb mainada.	1450 "
- Families sense mainada ó amb nens petits.	1250 "
- Jubilats.	500 "

Per la bona marxa de l'organització esp prega PAGAR la quota en el curs del BALL DEL DISSABTE ó dels actes del DIUMENGE, a la persona encarregada de la taquilla.

Bona festa a totham!

GRUP DE JOVES

El President

Perruqueries

Juanmiquel

Carrer Nou, 44

telèfon 50 16 22

**JUANMIQUEL
JUNIOR**

Juanmiquel - 3

Pujada al castell, 15

telèfon 50 81 77

SEMPRE AL SEU SERVEI.

Senyora, si la seva cuina vol arreglar

NOUCUINA li solucionarà

Visiti'ns sense cap compromís

Recordi aquest nom L'ESPERAREM!

noucuina
equipament total de la cuina

Carrer Nou, n.º 40

Telèfon 50 78 49

FIGUERES

CAIXA RURAL

PROVINCIAL DE GIRONA

Caixa Qualificada número 37 C

Membre del Consorci Nacional de Caixes Rurals

Entitat col.laboradora del
BANC DE CRÈDIT AGRÍCOLA

Seu social: GIRONA

**Oficines a: Banyoles, Cassà de la Selva, la Bisbal,
Olot, Santa Coloma de Farnes, Torroella de Montgrí, Camprodon, Ribes de Fresser, Sant Joan de les Abadesses, Sant Pere Pescador, L'Armentera, Amer, Blanes...**

a FIGUERES, Plaça Comerç, 5